

просъ се проявяваше такава горѣща любовъ къмъ родната, щото той, като знаеше изъ какъвъ источникъ истичахъ чувствата на нейното сърдце и душа и съ каквотѣ се оживявахъ, не рѣдко повтаряше: — О пѣсенъ народна! Ти си истинската съкровищница на чувствата на народа, ти си най-добрата наставница на любовъ къмъ отечеството! Въ тебе, благодарение Богу, Българкитѣ захващатъ да черпятъ стремление къмъ правдата и къмъ патриотическитѣ добродѣтели! Когато въ тѣхъ това настроение стане общо, тагава никой отъ насъ не ще ни удържи. Ний изново ще се подигнемъ както ордитѣ на Атиловитѣ кентаври; но конитата на нашитѣ ковѣе нѣма да прѣтхчатъ нивитѣ на просвѣщението и на християнството. Кентавритѣ нѣма да викнатъ: Римъ! Римъ! нѣма да изгорятъ съ пожаръ и нѣма да опустошатъ столицата на вѣрата, искусството и на науката; но прѣзъ дѣто минатъ полковетѣ на българската конница по полетата на робството и на варварството, тамъ дълго врѣме нѣма да израстватъ нито робство, нито варварство*.

Така мечтаяше Хаджи Димитръ за своята България и все попоглѣждаше на своята сестра по любовъ за родната. О, какъ прѣкрасна му се виждаше тогава Мария, на очитѣ на която се показвахъ сълзи не на скърбъ, не на печаль, не на отчаяние, но на нѣкакво си душевно наслаждение располагающе сладко да си поплаче отъ радостъ и по лицето на която, както и подухванието на вѣтъра, прѣминуваше легка усмивка! Какъ той се любуваше съ нейната блѣдна руменина, съ златнитѣ развивающи се коси и съ снагата ѣ кръшка като клонче, напомняща по-скоро треперящата трепетлика, нежели величавата, но разтѣгната топола! Въ какъвъ чуденъ образъ очитѣ и мислитѣ я рисовахъ въ неговото сърдце!

Той ѣ расправяше за славянскій Киевъ, за многото негови церкви, дѣто не само се молятъ, но и камбанитѣ звѣнятъ по славянски; за Двѣриръ съ неговитѣ води, чисти и прозрачни като славянското сърдце, но такива бързи и подвижни като казашката конница, тази чисто славянска кавалерия; за седемтѣхъ хѣлмове и за храма